

Guz do stroju polskiego

XVI w.

srebro

Przyglądasz się właśnie guzowi, czyli guzikowi. Ma on wrzecionowaty kształt i został ozdobiony szklaną pastą, która miała za zadanie udawać szlachetne kamienie – turkusy. Należy do kompletu, który podobno był częścią ubioru króla Polski, Stefana Batorego. Mimo że ma zaledwie 2 centymetry, był ważną pamiątką dla rodziny Czartoryskich i częścią ich kolekcji. Komplet guzów pełnił również ważną funkcję ozdobną. Był przyszyty do delii lub żupana – męskich części stroju noszonych dawniej przez szlachtę.

CZY WIESZ, ŻE...

☞ Guziki to bardzo stare wynalazki – pierwsze były wykonane z kości, kamienia, metalu lub drewna. Dawno temu bogato zdobiony guzik mógł kosztować majątek.

☞ Według popularnego przesądu, gdy widzi się kominiarza, należy złapać się za guzik, żeby mieć szczęście.

☞ W Łowiczu istnieje nawet Muzeum Guzików.

ZADANIE

Pewien francuski król kazał uszyć sobie szatę ozdobioną ponad 13 tysiącami guzików! Policz wszystkie guziki w ubraniu, które dziś masz na sobie. Poproś o to samo rodziców i rodzeństwo. Kto dziś został królem guzików i ma ich najwięcej?

Temu żupanowi brakuje siedmiu ozdobnych guzów. Zrób je z plasteliny lub kulek papieru i przyklej w rzędzie.

GRASZ W GUZIKI?

- ☞ Zaprosz do zabawy rodziców lub rodzeństwo.
- ☞ Potrzebujesz jednej kartki papieru i po dwa guziki dla każdego z graczy.
- ☞ Na podłodze wyznacz miejsce rozpoczęcia gry i połóż kartkę papieru w niewielkiej odległości od tego miejsca.
- ☞ Jeden z guzików połóż w miejscu rozpoczęcia gry, a drugim pstrykaj w niego tak, by ten pierwszy „wskoczył” na kartkę. Za którym razem Ci się uda?
- ☞ W kolejnej rundzie połóż kartkę w większej odległości.

Wygrywa ta osoba, która jak najszybciej umieści swój guzik na kartce.

W języku polskim jest kilka „guzikowych” zwrotów. Co oznacza: „zapiąć coś na ostatni guzik”?